

Ohjeita sinileväesiintymän varalle

Sinilevät runsastuvat yleensä loppukesällä, mutta sopivissa sääolosuhteissa leviä voi esiintyä jo aiemminkin. Sinilevät tuottavat ihoa ärsyttäviä yhdisteitä sekä hermo- ja maksamyrkkyjä. Sinilevä voi aiheuttaa allergisia iho-oireita, pahoinvointia, vatsavaivoja, silmä- ja korvatulehduksia, nuhaa tai yleisoireita kuten kuumetta ja päänsärkyä. Myrkyttömätkin sinilevät voivat aiheuttaa iho- ja hengitystieoireita.

Sinilevien myrkyllisyys riippuu levälajista ja olosuhteista. Noin puolet tutkituista sinileväesiintymistä on myrkyllisiä. Samassa leväesiintymässä voi olla sekä myrkyllisiä että myrkyttömiä lajeja. Myrkyllisyyttä ei voi päätellä ulkonäön perusteella. Myrkyllisyys voidaan todeta varmasti vain laboratoriokokeissa. Myös vähäinen esiintymä voi aiheuttaa oireita. **Näin ollen kaikkiin leväesiintymiin tulee suhtautua varauksella.**

- Älä ui vedessä, jossa on sinilevää.
- Älä päästä lapsia tai lemmikkieläimiä uimaan tai leikkimään rantaveteen, jossa on sinilevää. Myös rantahiekka saattaa sisältää sinilevämyrkkyjä.
- Varo nielemästä sinileväistä vettä.
- Sinilevämyrkyt eivät häviä vettä keitettäessä.
- Älä käytä sinilevävettä tiski-, pesu- tai löylyvetenä.
- Älä kastele syötäviä vihanneksia, kuten salaattia, sinilevävedellä.
- Sinileväalueelta pyydetyn kalan lihaa voi syödä, mutta sisäelinten ja nahan käyttöä tulee välttää. Pese sekä kala että kädet huolellisesti puhtaalla vedellä.

Jos epäilet uineesi sinileväisessä vedessä tai nielleesi leväpitoista vettä ja sinulla esiintyy oireita:

- Pese iho ja silmät huolellisesti runsaalla puhtaalla vedellä.
- Käytä tarvittaessa lääkeliikettä (hiilitabletteja saa apteekista).
- Ota tarvittaessa yhteyttä Myrkytystietokeskukseen, josta saa neuvoja ja toimintaohjeita ympäri vuorokauden, puhelin (09) 4711
- Vakavassa myrkytyksessä ota yhteyttä lääkäriin.

Sinilevän tunnistaminen

Vähäinen sinilevä näkyy vedessä pieninä kellertävinä tai vihertävinä hiukkasina. Tyynellä säällä sinilevä muodostaa veden pinnalle vihreän kalvon. Runsaat sinilevämassat värjää veden vihertäväksi ja muistuttaa vihreää maalia tai kellanvihreää hernerokkaa veden pinnassa tai rannassa. Kuivuessaan sinilevämassa voi muuttua sinivihreäksi tai jopa turkoosiksi, kun sininen fykosyaniini -väriaine vapautuu hajoavista leväsoluista. Sinilevä haisee maamaiselta, homeiselta ja tunkkaiselta.

Näin voit tehdä levätestin:

1. Ota leväistä vettä lasipurkkiin tai muuhun läpinäkyvään astiaan ja anna sen seistä noin tunnin liikuttamatta. Jos pinnalle nousee vihreitä hiukkasia, on kyseessä sinilevä

2. Koeta kepillä, onko levämassa kiinteä ja voiko sitä nostaa. Jos levä jää roikkumaan keppiin, on kyseessä rihmamainen levä. Jos massa sen sijaan koskettaessa hajoaa hiukkasiksi veteen, kyseessä on sini-levä.

Leväesiintymän runsauden arviointi

Hieman sinilevää

Kuva: SYKE

Vedessä on vihertäviä tai kellertäviä hiutaleita tai tikkusia. Levää näkyy, jos vettä ottaa läpinäkyvään astiaan. Rannalle on voinut ajautua kapeita leväraitoja

Runsaasti sinilevää

Kuva: Saara Bäck

Vesi on selvästi leväpitoista tai veden pinnalle on kohonnut pieniä levälauttoja tai rannalle on ajautunut leväkasumia

Erittäin runsaasti sinilevää

Kuva: Päivi Puurunen

Levä muodostaa laajoja levälauttoja tai se muodostaa hernerokkamaisen puuron tai sitä on ajautunut rannalle paksuiksi kasumiksi